

Αθήνα, 21/09/2023

Αρ. Πρωτ.: ΕΞ./569/2023

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η αντιμετώπιση των φυσικών κινδύνων απαιτεί συντονισμό και αξιοποίηση της έρευνας Όχι ατελέσφορες εξαγγελίες

Η εξαγγελία του κ. Πρωθυπουργού στην ΔΕΘ (17/9/2023) για την υπαγωγή του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών (ΕΑΑ) στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας αιφνιδίασε για μία ακόμη φορά την ερευνητική κοινότητα. Αυτή η εξαγγελία: i) δεν μπορεί να τεκμηριωθεί και αιτιολογηθεί με σοβαρά επιχειρήματα, ii) δεν είναι αποτέλεσμα εποικοδομητικού διαλόγου με το ΕΑΑ, iii) επιδεινώνει τον κατακερματισμό του ερευνητικού ιστού, αντιστρατεύεται την ακαδημαϊκή ανεξαρτησία και λειτουργία του και υπονομεύει ακόμη περισσότερο τον Ενιαίο Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας και, τέλος, iv) είναι εντελώς αντίθετη με τις διεθνείς πρακτικές και τα επιτυχημένα μοντέλα αξιοποίησης των Ερευνητικών Κέντρων προς όφελος της προστασίας της κοινωνίας από φυσικές καταστροφές.

Το ΕΑΑ αποτελεί το αρχαιότερο Ερευνητικό Κέντρο (ΕΚ) ΝΠΔΔ, το οποίο μαζί με τα άλλα ΕΚ που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) του Υπουργείου Ανάπτυξης αποτελούν τον κύριο κορμό του ερευνητικού ιστού της χώρας. **Κύρια αποστολή του, όπως και όλων των Εθνικών Ερευνητικών Κέντρων, είναι η διεξαγωγή υψηλής στάθμης βασική και εφαρμοσμένη έρευνα. Το ΕΑΑ θεραπεύει ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών κατευθύνσεων στις επιστήμες της Γης, της ατμόσφαιρας και του διαστήματος, όπως σεισμολογία, γεωφυσική, κλιματολογία και κλιματική αλλαγή, μετεωρολογία, δορυφορική τηλεπισκόπηση, αστροφυσική, κοσμολογία κ.ά.**

Στο πλαίσιο των ερευνητικών δραστηριοτήτων του το ΕΑΑ παράγει ερευνητικά αποτελέσματα και τεχνολογικά προϊόντα και υπηρεσίες που δύνανται να αξιοποιηθούν προς όφελος όχι μόνο της επιστήμης και της έρευνας, αλλά και της κοινωνίας, μεταξύ των οποίων και υπηρεσίες πρόγνωσης, παρακολούθησης, αντιμετώπισης καθώς και μοντέλα εξέλιξης όλων των πιθανών καταστροφικών, φυσικών ή ανθρωπογενών φαινομένων: σεισμοί, τσουνάμι, πυρκαγιές, καύσωνες, πλημμύρες, χιονοπτώσεις, κ.ά.

Το ΕΑΑ, όπως και όλα τα Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα, διαθέτει την επιστημονική αριστεία, τις υπηρεσίες και τις υποδομές του στη διάθεση των Δημοσίων Υπηρεσιών, οι οποίες καλούνται και οφείλουν να τις αξιοποιούν προς όφελος της κοινωνίας.

Οι συνέργειες και ο συντονισμός των Ερευνητικών και Ακαδημαϊκών οργανισμών μέσω της θεσμοθετημένης δικτύωσης και μνημονίων συνεργασίας, συντελούν στο να συνδράμουν τον κρατικό μηχανισμό σε επίπεδο πρόληψης και αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών. Αντίθετα, ο κατακερματισμός του ερευνητικού και ακαδημαϊκού ιστού και η υποβάθμισή του τελικά σε απλή υπηρεσία Υπουργείου, απαξιώνει τον ίδιο τον ερευνητικό φορέα και θα μειώσει τις δυνατότητές του να συνδράμει την Πολιτεία στην πρόληψη και αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών.

Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι αρκετά ΕΚ ήδη παρέχουν δεδομένα και υπηρεσίες σε Υπουργεία (π.χ. το ΕΛΚΕΘΕ στο Υπ. Ναυτιλίας και στο Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης, το ΑΘΗΝΑ στο Υπ. Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας), μέσω μνημονίων συνεργασίας, κάτι που θα μπορούσε να γίνει και στην περίπτωση του ΕΑΑ με το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας.

Προτείνουμε να διερευνηθεί και να σχεδιαστεί η δημιουργία ενός Δικτύου με σκοπό τη Διαχείριση Φυσικών Κινδύνων και Καταστροφών, με επιχειρησιακό χαρακτήρα και αντικείμενα όπως:

- **την έγκαιρη αναγνώριση ή/και πρόγνωση κινδύνων που προέρχονται από φυσικά ή ανθρωπογενή συμβάντα,**
- **την παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο της εξέλιξής τους και**
- **τη συνεχή ενημέρωση και συνδρομή των αρμόδιων υπηρεσιών για την έγκαιρη και βέλτιστη αντιμετώπιση των επιπτώσεων, δεδομένης της συχνότητας, της έντασης και της επικινδυνότητας διαφόρων συμβάντων που προέρχονται από φυσικά ή ανθρωπογενή αίτια.**

Η θεσμοθέτηση ενός τέτοιου Δικτύου, όμως, πρέπει να προκύψει μέσα από μία διαδικασία γόνιμου διαλόγου μεταξύ: i) των φορέων εκείνων οι οποίοι έχουν την τεχνογνωσία και έχουν αναπτύξει και λειτουργούν σχετικές υποδομές και/ή παρέχουν σχετικές υπηρεσίες, χρησιμοποιώντας επίγεια και δορυφορικά δεδομένα (Ερευνητικοί Φορείς, ΑΕΙ, Εθνικές Υπηρεσίες) και ii) χρηστών (Υπουργεία, Δασαρχεία, Περιφέρειες, Υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας, κ.ά.).

Η εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τη σύσταση αντίστοιχων Οργανισμών ή Δικτύων, όπως ο Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού & Προστασίας (ΟΑΣΠ), είναι πολύ χρήσιμη γι' αυτόν τον σκοπό. Το μοντέλο αυτό λειτουργεί πολλά χρόνια, έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα λειτουργικό και αποτελεσματικό, χωρίς να απαιτείται η ένταξη των ερευνητικών και πανεπιστημιακών σεισμολογικών φορέων στον ΟΑΣΠ ή στο Υπουργείο Πολιτικής Προστασίας.

Μία αντίστοιχη οργάνωση μπορεί να αποδώσει τα μέγιστα στην πρόγνωση, πρόληψη και αντιμετώπιση και άλλων καταστροφικών φαινομένων και κρίσεων. Μοναδική προϋπόθεση είναι η ειλικρινής πρόθεση της Κυβέρνησης να σεβαστεί και να αξιοποιήσει το έργο των Ερευνητικών Κέντρων και των Πανεπιστημίων.

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών ζητά:

- **τη μη υλοποίηση της εξαγγελίας του Πρωθυπουργού και**
- **την οργάνωση ενός ειλικρινούς και παραγωγικού διαλόγου με το ΕΑΑ και τα ΕΚ της χώρας, για τη μέγιστη αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης, των ερευνητικών αποτελεσμάτων και των ερευνητικών υποδομών, με στόχο την αντιμετώπιση των διαφόρων καταστροφικών φαινομένων και κρίσεων προς όφελος της κοινωνίας.**

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Η Πρόεδρος

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου

Ο Γενικός Γραμματέας

Δημήτρης Σακελλαρίου

Γραφείο Πρωθυπουργού

Κύριο Γεώργιο Σκέρτσο, Υπουργό Επικρατείας, mincoord@primeminister.gr

Κύριο Κωνσταντίνο Σκρέκα, Υπουργό Ανάπτυξης, minister.sec@mnec.gr

Κύριο Βασίλειο Κικίλια, Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, minister@civilprotection.gr

Κυρία Νίκη Κεραμέως, Υπουργό Εσωτερικών, ypourgos@ypes.gr

Κύριο Κυριάκο Πιερρακάκη, Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, minister@minedu.gov.gr

Κύριο Κωνσταντίνο Χατζηδάκη, Υπουργό Οικονομικών, ministeroffice@minfin.gr

Κύριο Μάξιμο Σενετάκη, Υφυπουργό Ανάπτυξης, yfyp.gram.01@mnec.gr

Καθηγητή Αθανάσιο Κυριαζή, Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας, secgenof@gsrt.gr

Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας

Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, presidents@synodos-ek.gr

Σύνοδο Πρατάων και Προέδρων ΔΕ Ελληνικών Πανεπιστημίων, liinikol@interel.uoa.gr

Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ, posdep.gr@gmail.com

Προέδρους και Τομείς Έρευνας, Καινοτομίας και Παιδείας Κομμάτων του Ελληνικού Κοινοβουλίου

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου: ΕΚΕΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως, 15310 Αγία Παρασκευή, Τηλ. 2106503556, e-mail: mkonstan@bio.demokritos.gr

Δημήτρης Σακελλαρίου: Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών, 46.7χλμ Λεωφ. Αθηνών-Σουνίου, 19013 Ανάβυσσος, Τηλ. 2291076380, e-mail: sakell@hcmr.gr